

Εἰς τέσσαρας μόνον λέξεις συγκεφαλαιοῦνται
καὶ τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια τοῦ Χριστοῦ:
Χριστὸς ἀνέστη!.. Ἀληθῶς ἀνέστη!..

**«Καταδικασμένοι»
νὰ εἶναι ἀθάνατοι***

*Τοῦ Ἀρχιμανδρίτου
π. Γιουστίνου Πόποβιτς
(† 25.3.1979)*

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ κατεδίκασαν τὸν Θεὸν εἰς θάνατον· ὁ Θεὸς ὁμῶς διὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του «καταδικάζει» τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἀθανασίαν.

Διὰ τὰ κτυπήματα τοῦς ἀνταποδίδει τοὺς ἐναγκαλισμούς· διὰ τὰς ὕβρεις τὰς εὐλογίας· διὰ τὸν θάνατον τὴν ἀθανασίαν.

Ποτὲ δὲν ἔδειξαν οἱ ἄνθρωποι τόσον μῖσος πρὸς τὸν Θεόν, ὅσον ὅταν τὸν ἐσταύρωσαν· καὶ ποτὲ δὲν ἔδειξεν ὁ Θεὸς τόσην ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ὅσον ὅταν ἀνέστη.

Οἱ ἄνθρωποι ἤθελαν νὰ καταστήσουν τὸν Θεὸν θνητόν, ἀλλ' ὁ Θεὸς διὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του κατέστησε τοὺς ἀνθρώπους ἀθανάτους.

Ἀνέστη ὁ σταυρωθεὶς Θεὸς καὶ ἀπέκτεινε τὸν θάνατον. Ὁ θάνατος οὐκ ἔστι πλέον. Ἡ ἀθανασία κατέκλυσε τὸν ἄνθρωπον καὶ ὅλους τοὺς κόσμους του.

Διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ὠδηγήθη τελεσιδικῶς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀθανασίας, καὶ ἔγινε φοβερὰ καὶ δι' αὐτὸν τὸν θάνατον. Διότι πρὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὁ θάνατος ἦτο φοβερὸς διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀπὸ δὲ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου γίνεται ὁ ἄνθρωπος φοβερὸς διὰ τὸν θάνατον.

Ἐὰν ζῆ διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἀναστάντα Θεάνθρωπον ὁ ἄνθρωπος, ζῆ ὑπεράνω τοῦ θανάτου. Καθίσταται ἀπρόσβλητος καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον. Ὁ θάνατος μετατρέπεται εἰς *«ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ»*: *«Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου, ἄδη, τὸ νίκος;»* (πρβλ. Α' Κορινθ. ιε' 55-56). Οὕτως, ὅταν ὁ ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος ἀποθνήσκῃ, ἀφίνει ἀπλῶς τὸ ἔνδυμα τοῦ σώματός του διὰ νὰ τὸ ἐνδυθῆ ἐκ νέου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Δευτέρας Παρουσίας.

Μέχρι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ ὁ θάνατος ἦτο ἡ δευτέρα φύσις τοῦ ἀνθρώπου· ἡ πρώτη ἦτο ἡ ζωὴ, καὶ ὁ θάνατος ἡ δευτέρα. Ὁ ἄνθρωπος εἶχε συνηθίσει τὸν θάνατον ὡς κάτι τὸ φυσικόν. Ἀλλὰ μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ὁ Κύριος ἥλλαξε τὰ πάντα: ἡ ἀθανασία ἔγινεν ἡ δευτέρα φύσις τοῦ ἀνθρώπου, ἔγινε κάτι τὸ φυσικὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸ ἀφύσικον κατέστη ὁ θάνατος. Ὅπως μέχρι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἦτο φυσικὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ νὰ εἶναι θνητοί, οὕτω μετὰ τὴν Ἀνάστασιν ἔγινε φυσικὴ δι' αὐτοὺς ἡ ἀθανασία.

* * *

ΔΙΑ τῆς ἁμαρτίας ὁ ἄνθρωπος κατέστη θνητὸς καὶ πεπερασμένος· διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου γίνεται ἀθάνατος καὶ αἰώνιος. Εἰς αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ δύναμις καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ παντοδυναμία τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως. Καὶ διὰ τοῦτο ἄνευ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ δὲν θὰ ὑπῆρχε κἄν ὁ Χριστιανισμὸς.

Μεταξὺ τῶν θαυμάτων, ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι τὸ μεγα-

λύτερον θαῦμα. Ὅλα τὰ ἄλλα θαύματα πηγάζουν ἀπὸ αὐτὸ καὶ συνοφίζονται εἰς αὐτὸ. Ἐξ αὐτοῦ ἐκπηγάζουν καὶ ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐλπίς καὶ ἡ προσευχὴ καὶ ἡ θεοσέβεια.

Οἱ δραπέται μαθηταί, αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἔφυγαν μακρὰν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν ὅταν ἀπέθνησκεν, ἐπιστρέφουν πρὸς Αὐτὸν ὅταν ἀνέστη. Καὶ ὁ Ρωμαῖος ἐκατόνταρχος, ὅταν εἶδε τὸν Χριστὸν νὰ ἀνίσταται ἐκ τοῦ τάφου, Τὸν ὠμολόγησεν ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ ὅλοι οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἔγιναν χριστιανοί, διότι ἀνέστη ὁ Χριστός, διότι ἐνίκησε τὸν θάνατον.

Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον οὐδεμία ἄλλη θρησκεία ἔχει· αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀνυψώνει τὸν Κύριον ὑπεράνω ὅλων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν. Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατὰ τρόπον μοναδικὸν καὶ ἀναμφισβήτητον δεικνύει καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς καὶ Κύριος εἰς ὅλους τοὺς ὀρατοὺς καὶ ἀοράτους κόσμους.

Χάρις εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, χάρις εἰς τὴν νίκην ἐπὶ τοῦ θανάτου οἱ ἄνθρωποι ἐγίνοντο καὶ γίνονται καὶ θὰ γίνωνται πάντοτε χριστιανοί.

Ὅλη ἡ ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ ἱστορία ἐνὸς καὶ μοναδικοῦ θαύματος, τοῦ θαύματος τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως, τὸ ὁποῖον συνεχίζεται διαρκῶς εἰς ὅλας τὰς καρδίας τῶν χριστιανῶν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα μέχρι τῆς Δευτέρας Παρουσίας.

* * *

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ γεννᾶται ἀληθῶς ὄχι ὅταν τὸν φέρῃ εἰς τὸν κόσμον ἡ μητέρα του, ἀλλ' ὅταν πιστεύσῃ εἰς τὸν Ἀναστάντα Σωτῆρα Χριστόν, διότι τότε γεννᾶται εἰς τὴν ἀθάνατον καὶ αἰωνίαν ζωὴν, ἐνῶ ἡ μητέρα γεννᾶ τὸ παιδὶ πρὸς θάνατον, διὰ τὸν τάφον.

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ μήτηρ πάντων ἡμῶν, πάντων τῶν χριστιανῶν, ἡ μήτηρ τῶν ἀθανάτων. Διὰ τῆς πίστεως εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, γεννᾶται ἐκ νέου ὁ ἄνθρωπος, γεννᾶται διὰ τὴν αἰωνιότητα.

Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον! παρατηρεῖ ὁ σκεπτικιστής. Καὶ ὁ Ἀναστὰς Θεάνθρωπος ἀπαντᾷ: «*Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι*» (πρβλ. Μάρκ. θ' 23). Καὶ ὁ πιστεύων εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μὲ ὅλην τὴν

καρδίαν, μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν, μὲ ὅλον τὸ εἶναι του ζῆ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου Ἰησοῦ.

Ἡ πίστις μας εἶναι ἡ νίκη, διὰ τῆς ὁποίας νικῶμεν τὸν θάνατον, ἡ πίστις δηλαδὴ εἰς τὸν Ἀναστάντα Κύριον. «*Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον;*», «*τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἢ ἁμαρτία*» (Ἀ Κορινθ. ιε' 55-56).

Διὰ τῆς Ἀναστάσεως Του ὁ Κύριος «*ἤμβλυε τοῦ θανάτου τὸ κέντρον*». Ὁ θάνατος εἶναι ὁ ὄψις, ἡ δὲ ἁμαρτία εἶναι τὸ κεντρί του. Διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος ἐκχέει τὸ δηλητήριον εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσον περισσοτέρας ἁμαρτίας ἔχει ὁ ἄνθρωπος, τόσο περισσότερα εἶναι τὰ κέντρα, διὰ τῶν ὁποίων ἐκχέει ὁ θάνατος τὸ δηλητήριόν του εἰς αὐτόν.

Ὅταν ἡ σφῆκα κεντρίση τὸν ἄνθρωπον, καταβάλλει οὗτος κάθε δυνατὴν προσπάθειαν διὰ νὰ ἐκβάλῃ τὸ κεντρί ἀπὸ τὸ σῶμα του. Ὅταν δὲ τὸν κεντρίσῃ ἡ ἁμαρτία –τὸ κέντρον αὐτοῦ τοῦ θανάτου– τί πρέπει νὰ κάμῃ; Πρέπει μὲ τὴν πίστιν καὶ προσευχὴν νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν Ἀναστάντα Σωτῆρα Χριστόν, διὰ νὰ ἐκβάλῃ Αὐτὸς τὸ κεντρί τοῦ θανάτου ἀπὸ τὴν ψυχὴν του. Καὶ Αὐτὸς ὡς πολυεύσπλαγχνος θὰ τὸ κάμῃ, διότι εἶναι Θεὸς τοῦ Ἑλέους καὶ τῆς Ἀγάπης.

Ὅταν πολλαὶ σφῆκαι πέσουν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν τραυματίσουν πολὺ μὲ τὰ κέντρα τους, τότε ὁ ἄνθρωπος δηλητηριάζεται καὶ ἀποθνήσκει. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ μὲ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὅταν τὴν τραυματίσουν τὰ πολλὰ κέντρα τῶν πολλῶν ἁμαρτιῶν. Ἀποθνήσκει οὗτος θάνατον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἀνάστασιν.

* * *

ΝΙΚΩΝ διὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἁμαρτίαν μέσα του ὁ ἄνθρωπος νικᾷ τὸν θάνατον. Ἐὰν περάσῃ μία ἡμέρα καὶ σὺ δὲν ἔχῃς νικήσει οὔτε μίαν ἁμαρτίαν σου, γνώρισε ὅτι ἔγινες περισσότερον θνητός. Ἐὰν ὁμως νικήσῃς μίαν ἢ δύο ἢ τρεῖς ἁμαρτίας σου, ἔγινες περισσότερον νέος μὲ τὴν νεότητα, ἡ ὁποία δὲν γηράσκει, τὴν ἀθάνατον καὶ αἰωνίαν!

Ἄς μὴ τὸ λησμονῶμεν ποτέ: τὸ νὰ πιστεύῃ κανεὶς εἰς τὸν Ἀναστάντα Χριστόν, τοῦτο σημαίνει νὰ ἀγωνίζεται διαρκῶς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας, τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ θανάτου.

Τὸ ὅτι ὁ ἄνθρωπος πιστεύει ἀληθῶς εἰς τὸν Ἀναστάνα Κύριον τὸ ἀποδεικνύει μὲ τὸ νὰ ἀγωνίζεται κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν· καὶ ἂν μὲν ἀγωνίζεται, πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἀγωνίζεται διὰ τὴν ἀθανασίαν καὶ τὴν αἰωνίαν ζωὴν.

Ἐὰν ὁμῶς δὲν ἀγωνίζεται, τότε εἶναι ματαία ἡ πίστις του! Διότι, ἐὰν ἡ πίστις τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἀγὼν διὰ τὴν ἀθανασίαν καὶ τὴν αἰωνιότητα, τότε τί εἶναι; Ἐὰν μὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν δὲν φθάσῃ κανεὶς εἰς τὴν ἀθανασίαν καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ θανάτου νίκην, τότε πρὸς τί ἡ πίστις ἡμῶν;

Ἐὰν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ θάνατος δὲν ἔχουν νικηθῆ. Ἐὰν δὲ δὲν ἔχουν αὐτὰ τὰ δύο νικηθῆ, τότε διὰ τί νὰ πιστεύῃ κανεὶς εἰς τὸν Χριστόν;

Ἐκεῖνος ὁμῶς, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἀναστάνα Χριστὸν ἀγωνίζεται ἐναντίον κάθε ἁμαρτίας του, αὐτὸς ἐνισχύει βαθμιαίως ἐν ἑαυτῷ τὴν αἴσθησιν ὅτι ὁ Κύριος ὄντως ἀνέστη, ὄντως ἤμβλυε τὸ κέντρον τοῦ θανάτου, ὄντως ἐνίκησε τὸν θάνατον εἰς ὅλα τὰ μέτωπα μάχης.

Ἡ ἁμαρτία βαθμιαίως σμικρύνει τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν πλησιάζει πρὸς τὸν θάνατον, τὴν μεταβάλλει ἀπὸ ἀθανάτου εἰς θνητὴν, ἀπὸ ἀφθάρτου καὶ ἀπεράντου εἰς φθαρτὴν καὶ εἰς πεπερασμένην.

Ὅσον περισσοτέρας ἁμαρτίας ἔχει ὁ ἄνθρωπος, τόσο περισσότερο εἶναι θνητός. Καὶ ἐὰν ὁ ἄνθρωπος δὲν αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀθανάτου, εἶναι φανερόν ὅτι εὐρίσκεται ὅλος βυθισμένος εἰς τὰς ἁμαρτίας, εἰς σκέψεις μυωπικάς, εἰς αἰσθήματα νεκρωμένα.

Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι μία κλήσις εἰς τὸν μέχρι ἐσχάτης ἀναπνοῆς ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ θανάτου, μέχρι δηλαδὴ τῆς τελικῆς νίκης ἐπ' αὐτοῦ. Κάθε ἁμαρτία ἀποτελεῖ μίαν ὑποχώρησιν, κάθε πάθος μίαν προδοσίαν, κάθε κακία μίαν ἥτταν.

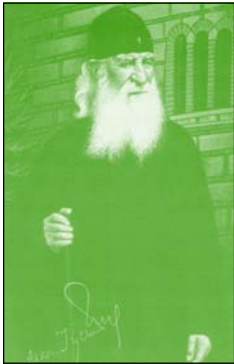
* * *

ΔΕΝ πρέπει νὰ διερωτᾶται κανεὶς διατί καὶ οἱ χριστιανοὶ ἀποθνήσκουν τὸν σωματικὸν θάνατον. Τοῦτο γίνεται, διότι ὁ θάνατος τοῦ σώματος εἶναι μία σπορά. Σπεύρεται σῶμα θνητόν, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (πρβλ. Α' Κορινθ. ιε' 42 ἐξ.), καὶ βλαστάνει, αὐξάνει καὶ γίνεται ἀθάνατον.

Ὅπως ὁ σπειρόμενος σπόρος, οὕτω καὶ τὸ σῶμα διαλύεται, διὰ νὰ τὸ ζωοποιήσῃ καὶ τελειοποιήσῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Ἐὰν ὁ Κύριος Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἀναστήσει τὸ σῶμα, τί ὄφελος θὰ εἶχε τοῦτο ἀπὸ Αὐτόν; Οὗτος δὲν θὰ εἶχε σώσει ὀλόκληρον τὸν ἄνθρωπον. Ἐὰν δὲν ἀνέστησε τὸ σῶμα, τότε διὰ τί ἔσαρκώθη, διὰ τί ἀνέλαβε τὸ σῶμα, ἀφοῦ δὲν τοῦ ἔδωσε τίποτε ἀπὸ τὴν Θεότητά Του¹;

Ἐὰν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη, διὰ τί τότε νὰ πιστεύῃ κανεὶς εἰς Αὐτόν;

Ὅμολογῶ εἰλικρινῶς, ὅτι ἐγὼ οὐδέποτε θὰ ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστόν, ἐὰν δὲν εἶχεν ἀναστῆ καὶ δὲν εἶχε νικήσει τὸν θάνατον, τὸν μεγαλύτερον ἐχθρόν μας.

Ἄλλ' ὁ Χριστὸς ἀνέστη καὶ ἐδώρησεν εἰς ἡμᾶς τὴν ἀθανασίαν. Ἄνευ αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ὁ κόσμος μας εἶναι μόνον μία χαώδης ἔκθεσις ἀπεχθῶν ἀνοησιῶν.

Μόνον μὲ τὴν ἔνδοξον Ἀνάστασίν Του ὁ θαυμαστὸς Κύριος καὶ Θεὸς μας ἠλευθέρωσεν ἡμᾶς ἀπὸ τὸ παράλογον καὶ τὴν ἀπελπισίαν. Διότι χωρὶς τὴν Ἀνάστασιν δὲν ὑπάρχει οὔτε εἰς τὸν οὐρανὸν οὔτε ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τίποτε περισσότερον παράλογον ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν· οὔτε μεγαλυτέρα ἀπελπισία ἀπὸ τὴν ζωὴν αὐτὴν, δίχως ἀθανασίαν.

Δι' αὐτό, εἰς ὅλους τοὺς κόσμους δὲν ὑπάρχει περισσότερον δυστυχισμένη ὑπαρξις ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος δὲν πιστεύει εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν (πρβλ. Α' Κορινθ. ιε' 19). «*Καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος*» (Ματθ. κς' 24).

Εἰς τὸν ἀνθρώπινον κόσμον μας ὁ θάνατος εἶναι τὸ μεγαλύτερον βάσανον καὶ ἡ πλέον φρικιαστικὴ ἀπανθρωπία. Ἡ ἀπελευθέρωσις ἀπὸ αὐτὸ τὸ βάσανον καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀπανθρωπίαν εἶναι ἀκριβῶς ἡ σωτηρία.

Τοιαύτην σωτηρίαν ἐδώρησεν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος μόνον ὁ Νικητὴς τοῦ θανάτου, ὁ Ἀναστὰς Θεάνθρωπος. Διὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του Αὐτὸς μᾶς ἀπεκάλυψεν ὅλον τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας μας. Σωτηρία σημαίνει τὸ νὰ ἐξασφαλισθῇ διὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἀθανασία καὶ αἰωνία ζωή.

Πῶς δὲ κατορθώνεται τοῦτο; Μόνον διὰ τῆς θεανθρωπίνης ζωῆς, τῆς νέας ζωῆς τῆς ἐν τῷ Ἀναστάντι καὶ διὰ τὸν Ἀναστάντα Χριστόν!

Δι' ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς ἡ ζωὴ αὐτὴ ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον μανθάνομεν πῶς νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἀθανασίαν καὶ τὴν αἰωνίαν ζωὴν. Διότι, τί ὄφελος ἔχομεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴν, ἐὰν μὲ αὐτὴν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν αἰωνίαν;

Ἀλλά, διὰ νὰ ἀναστηθῇ μετὰ τοῦ Χριστοῦ ὁ ἄνθρωπος, πρέπει πρῶτον νὰ συναποθάνῃ μετ' Αὐτοῦ καὶ νὰ ζήσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ ὡς ἰδικήν του.

Ἐὰν κάμῃ τοῦτο, τότε τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως θὰ δυνηθῇ μετὰ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου νὰ εἰπῇ:

«Χθὲς συνεσταυρούμην Χριστῷ, σήμερον συνδοξάζομαι· χθὲς συνενεκρούμην, συζωποιοῦμαι σήμερον· χθὲς συνεθαπτόμην, σήμερον συνεγείρομαι»².

* * *

ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑΣ μόνον λέξεις συγκεφαλαιοῦνται καὶ τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια τοῦ Χριστοῦ: *Χριστὸς ἀνέστη!... Ἀληθῶς ἀνέστη!...*

Εἰς ἐκάστην ἐξ αὐτῶν εὐρίσκεται ἀπὸ ἓνα Εὐαγγέλιον, καὶ εἰς τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια εὐρίσκεται ὅλον τὸ νόημα ὅλων τῶν κόσμων τοῦ Θεοῦ, τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων.

Καὶ ὅταν ὅλα τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὅλαι αἱ σκέψεις του συγκεντρωθοῦν εἰς τὴν βροντὴν τοῦ πασχαλικοῦ αὐτοῦ χαιρετισμοῦ: «*Χριστὸς ἀνέστη!*», τότε ἡ χαρὰ τῆς ἀθανασίας σείει ὅλα τὰ ὄντα, καὶ αὐτὰ ἐν ἀγαλλιάσει ἀπαντοῦν, ἐπιβεβαιοῦντα τὸ πασχάλιον θαῦμα: «*Ἀληθῶς ἀνέστη!*».

* * *

ΝΑΙ, *Ἀληθῶς ἀνέστη ὁ Κύριος!...*

Καὶ μάρτυς τούτου εἶσαι ἐσύ, μάρτυς ἐγώ, μάρτυς κάθε χριστιανός, ἀρχίζοντες ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους μέχρι καὶ τῆς Δευτέρας Παρουσίας.

Διότι μόνον ἡ δύναμις τοῦ Ἀναστάντος Θεανθρώπου Χριστοῦ ἠδυνήθη νὰ δώσῃ –καὶ συνεχῶς δίδει καὶ συνεχῶς θὰ δίδῃ– τὴν δύναμιν εἰς κάθε Χριστιανὸν –ἀπὸ τὸν πρῶτον μέχρι τὸν τελευταῖον– νὰ νικήσῃ πᾶν τὸ θνητὸν καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν θάνατον· πᾶν τὸ ἁμαρτωλὸν καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ἁμαρτίαν· πᾶν τὸ δαιμονικὸν καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν διάβολον.

Διότι μόνον μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ὁ Κύριος, κατὰ τὸν πλέον πειστικὸν τρόπον, ἔδειξε καὶ ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ζωὴ Του εἶναι Αἰωνία Ζωή, ἡ ἀλήθειά Του εἶναι Αἰωνία Ἀλήθεια, ἡ ἀγάπη Του Αἰωνία Ἀγάπη, ἡ ἀγαθότης Του Αἰωνία Ἀγαθότης, ἡ χαρὰ Του Αἰωνία Χαρὰ. Καὶ ἐπίσης ἔδειξε καὶ ἀπέδειξεν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ δίδει Αὐτός, κατὰ τὴν ἀπαράμιλλον φιλανθρωπίαν Του, εἰς κάθε Χριστιανὸν εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς.

Πρὸς τούτοις, δὲν ὑπάρχει ἓνα γεγονός ὄχι μόνον εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ οὔτε εἰς ὀλόκληρον τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι μεμαρτυρημένον κατὰ τρόπον τόσον δυνατὸν, τόσον ἀπρόσβλητον, τόσον ἀναντίρρητον, ὅσον ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Ἀναμφιβόλως, ὁ Χριστιανισμὸς εἰς ὅλην του τὴν ἱστορικὴν πραγματικότητα, τὴν ἱστορικὴν του δύναμιν καὶ παντοδυναμίαν, θεμελιούται ἐπὶ τοῦ γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ ἐπὶ τῆς αἰωνίως ζώσης Ὑποστάσεως τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ. Καὶ περὶ τούτου μαρτυρεῖ ὅλη ἡ μακραίων καὶ πάντοτε θαυματουργικὴ ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Διότι, ἂν ὑπάρχῃ ἓνα γεγονός, εἰς τὸ ὅποιον θὰ ἠδύνατο νὰ συνοψισθοῦν ὅλα τὰ γεγονότα, ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ γενικῶς ὀλοκλήρου τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ γεγονός τοῦτο θὰ ἦτο ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπίσης, ἂν ὑπάρχῃ μία ἀλήθεια, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο νὰ συνοψισθοῦν ὅλαι αἱ εὐαγγελικαὶ ἀλήθειαι, ἡ ἀλήθεια αὐτὴ θὰ ἦτο ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ἀκόμη, ἂν ὑπάρχῃ μία πραγματικότης, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο νὰ συνοψισθοῦν ὅλαι αἱ καινοδιαθηκικαὶ πραγματικότητες, ἡ πραγματικότης αὐτὴ θὰ ἦτο ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ τέλος, ἂν ὑπάρχη ἓνα εὐαγγελικὸν θαῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύναντο νὰ συνοψισθοῦν ὅλα τὰ καινοδιαθηκικὰ θαύματα, τότε τὸ θαῦμα τοῦτο θὰ ἦτο ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Διότι μόνον ἐν τῷ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἀναδεικνύεται θαυμασίως σαφὲς καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ καὶ τὸ ἔργον Του. Μόνον ἐν τῇ Ἀναστάσει τοῦ Χριστοῦ λαμβάνουν τὴν πλήρη ἐξήγησίν των ὅλα τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ, ὅλαι αἱ ἀλήθειαι Του, ὅλα τὰ λόγια Του, ὅλα τὰ γεγονότα τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Μέχρι τῆς Ἀναστάσεώς Του ὁ Κύριος ἐδίδασκε περὶ τῆς αἰώνιου ζωῆς, ἀλλὰ μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ἔδειξεν ὅτι ὁ Ἰδιος ὄντως εἶναι ἡ αἰώνιος ζωή.

Μέχρι τῆς Ἀναστάσεώς Του ἐδίδασκε περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, ἀλλὰ μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ἔδειξεν ὅτι ὁ Ἰδιος εἶναι πράγματι ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν.

Μέχρι τῆς Ἀναστάσεώς Του ἐδίδασκεν ὅτι ἡ πίστις εἰς Αὐτὸν μεταφέρει ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ἀλλὰ μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ἔδειξεν ὅτι ὁ Ἰδιος ἐνίκησε τὸν θάνατον καὶ ἐξησφάλισε τοιουτοτρόπως εἰς τοὺς τεθνατωμένους ἀνθρώπους τὴν μετάβασιν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ἀνάστασιν.

Ναί, ναί, ναί: ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ἔδειξε καὶ ἀπέδειξε ὅτι εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεός, ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεάνθρωπος εἰς ὅλους τοὺς ἀθρωπίνους κόσμους.

* * *

ΚΑΙ κάτι ἀκόμη: ἄνευ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῆ, οὔτε ἡ ἀποστολικότης τῶν Ἀποστόλων, οὔτε τὸ μαρτύριον τῶν Μαρτύρων, οὔτε ἡ ὁμολογία τῶν Ὁμολογητῶν, οὔτε ἡ ἀγιότης τῶν Ἁγίων, οὔτε ἡ ἀσκητικότης τῶν Ἀσκητῶν, οὔτε ἡ θαυματουργικότης τῶν Θαυματουργῶν, οὔτε ἡ πίστις τῶν πιστευόντων, οὔτε ἡ ἀγάπη τῶν ἀγαπώντων, οὔτε ἡ ἐλπίς τῶν ἐλπίζόντων, οὔτε ἡ νηστεία τῶν νηστευόντων, οὔτε ἡ προσευχὴ τῶν προσευχομένων, οὔτε ἡ πραότης τῶν πράων, οὔτε ἡ μετάνοια τῶν μετανοούντων, οὔτε ἡ εὐσπλαγχνία τῶν εὐσπλάγχμων, οὔτε οἰαδῆποτε χριστιανικὴ ἀρετὴ ἢ ἄσκησις.

Ἐὰν ὁ Κύριος δὲν εἶχεν ἀναστῆ καὶ ὡς Ἀναστὰς δὲν εἶχε

γεμίσει τοὺς μαθητὰς Του μὲ τὴν ζωοποιὸν δύναμιν καὶ τὴν θαυματουργικὴν σοφίαν, ποῖος θὰ ἠδύνατο αὐτοὺς τοὺς φοβισμένους καὶ δραπέτας νὰ τοὺς συγκεντρώσῃ καὶ νὰ τοὺς δώσῃ τὸ θάρρος καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν σοφίαν διὰ νὰ δυνηθοῦν τόσον ἄφοβα καὶ μὲ τόσῃν δύναμιν καὶ σοφίαν νὰ κηρύττουν καὶ νὰ ὁμολογοῦν τὸν Ἀναστάντα Κύριον καὶ νὰ πηγαίνουν μὲ τόσῃν χαρὰν εἰς τὸν θάνατον δι' Αὐτόν;

Καὶ ἂν ὁ Ἀναστὰς Σωτὴρ δὲν τοὺς εἶχε γεμίσει μὲ τὴν θείαν δύναμιν Του καὶ σοφίαν, πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνάψουν μέσα εἰς τὸν κόσμον τὴν ἄβυστον πυρκαϊὰν τῆς καινοδιαθηκικῆς πίστεως αὐτοὶ οἱ ἀπλοϊκοί, ἀγράμματοι, ἀμαθεῖς καὶ πτωχοὶ ἄνθρωποι;

Ἐὰν ἡ χριστιανικὴ πίστις δὲν ἦτο ἡ πίστις τοῦ Ἀναστάντος καὶ κατὰ συνέπειαν τοῦ αἰωνίως ζῶντος καὶ ζωοποιοῦντος Κυρίου, ποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ ἐμπνεύσῃ τοὺς Μάρτυρας εἰς τὸν ἄθλον τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς Ὁμολογητὰς εἰς τὸν ἄθλον τῆς ὁμολογίας, καὶ τοὺς Ἀσκητὰς εἰς τὸν ἄθλον τῆς ἀσκήσεως, καὶ τοὺς Ἀναργύρους εἰς τὸν ἄθλον τῆς ἀναργυρίας, καὶ τοὺς Νηστευτὰς εἰς τὸν ἄθλον τῆς νηστείας καὶ ἐγκρατείας, καὶ ὅποιονδήποτε χριστιανὸν εἰς ὅποιονδήποτε εὐαγγελικὸν ἄθλον;

* * *

ΟΛΑ αὐτὰ εἶναι λοιπὸν ἀληθινὰ καὶ πραγματικὰ καὶ δι' ἐμὲ καὶ διὰ σὲ καὶ διὰ κάθε ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν. Διότι ὁ θαυμαστός καὶ γλυκύτατος Κύριος Ἰησοῦς, ὁ Ἀναστὰς Θεάνθρωπος, εἶναι ἡ μόνη Ὑπαρξις ὑπὸ τὸν οὐρανόν, μὲ τὴν ὁποίαν δύναται ὁ ἄνθρωπος ἐδῶ εἰς τὴν γῆν νὰ νικήσῃ καὶ τὸν θάνατον καὶ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν διάβολον, καὶ νὰ καταστῆ μακάριος καὶ ἀθάνατος, συμμετοχος εἰς τὴν Αἰωνίαν Βασιλείαν τῆς Ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ...

Διὰ τοῦτο, διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν ὁ Ἀναστὰς Κύριος εἶναι **τὰ πάντα ἐν πᾶσιν** εἰς ὅλους τοὺς κόσμους: ὅ,τι τὸ Ὁραῖον, τὸ Καλόν, τὸ Ἀληθές, τὸ Προσφιλές, τὸ Χαρμόσυνον, τὸ Θεῖον, τὸ Σοφόν, τὸ Αἰώνιον.

Αὐτὸς εἶναι ὅλη ἡ Ἀγάπη μας, ὅλη ἡ Ἀλήθειά μας, ὅλη ἡ Χαρά μας, ὅλον τὸ Ἀγαθόν μας, ὅλη ἡ Ζωή μας, ἡ Αἰωνία Ζωὴ εἰς ὅλας τὰς θείας αἰωνιότητας καὶ ἀπεραντοσύνας.

Διὰ τοῦτο καὶ πάλιν, καὶ πολλάκις, καὶ ἀναρίθμητες φορές:

Χριστὸς Ἀνέστη!

(*) Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ἄνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος, Μελετήματα Ὁρθοδόξου Θεολογίας, Μετάφρασις Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Γιάβτιτς, σελ. 40-49, ἔκδοσις ε', «ΑΣΤΗΡ», Ἀθῆναι 1987. Ἄρθρον πασχαλινόν, δημοσιευμένον εἰς τὸ περιοδικὸν «Hriscanska Misao» (Beograd), 2 (1936). Ἐπιμέλ. ἡμετ.

Ἐφέτος μὲ τὸ Ἅγιο Πάσχα συνεορτάζεται καὶ ὁ Εὐαγγελισμὸς, ὁ ὁποῖος εἶναι **ἐπέτειος τῆς γεννήσεως καὶ κοιμήσεως** τοῦ Ἀββᾶ Ἰουστίνου (25.3.1894-25.3.1979 ἐκ. ἡμ.). Τὸ κοσμικὸ ὄνομά του ἦταν Εὐάγγελος (Blagoj) καὶ ὅλη του ἡ ζωὴ ἦταν Εὐαγγελισμὸς τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Ἀναστάσεως.

1. Πρβλ. Ἰ. Χρυσοστόμου, εἰς *Α' Κορινθ.* Ὁμιλία 39, 2, PG 61, 334:

*«Εἰ δὲ οὐκ ἐγείρονται (τὰ σώματα), διὰ τί ἠγέρθη ὁ Χριστός;
διὰ τί ἦλθε; διὰ τί σάρκα ἀνέλαβεν, εἰ μὴ ἐμελλεν ἀναστήσειν
σάρκα; οὐ γὰρ ἐδεῖτο Αὐτός, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς».*

2. Λόγος εἰς τὸ Πάσχα, PG 35, 397. Πρβλ. καὶ Κανὼν τοῦ Πάσχα, Ὡδὴ γ'.